

Ekrem Kahraman, Kitaptan

**ÖZDEMİR İNCE:
Gençler İçin Elli Miir
Üzerine**

Zeki Z. Kırmızı

Haziran 2019

**İnce, Özdemir; Gençler İçin Elli Miir (2019),
Ve Yayınları, Birinci Basım, Şubat 2019, İstanbul, 96 s.**

Karadelikte Bir Yolculuk-Tersine ve Sapkın Ayetler'den (2014) başlayarak İnce şiirinde şiirsel bağlamı genişleten ve alabildiğine esneten çizgi, **Opera Kahkahası**'ndan (2017) sonra varacağı yere, doruğa vardı ve bundan sonra yoldan geri dönüşü söz konusu olamaz, ona gereken doruğun doruğudur, yani tırmanış sürecek. Dürbünü elinde kendini şimdiden yeni doruk taramalarına çoktan salmış olmalı. Yoksa da yaratacaktır olmayan dorukları ki çeksin daha yukarılara şiiri (kendi şiirini demiyorum, şiiri diyorum); siftindiği yerde şiirini daha boka saran, doruktan tepeye, tepeden düze kayan, çamurda debelenip şiirin içini boşaltanlara bir örnek olsun, şan olsun diye.

Ama hele dur, taşma, taşıp da saçmalama deli gönlüm, hele bir dur! Önce yazarı ve yayıncısını, ressamı, resimlerden ve ayrıca özenli baskıdan ötürü kucaklayalım kollarımızı alabildiğine iki yana açıp. Ve Özdemir mairin böylesi bir miiri kenarda dursun, bir çift söz düşelim Ekrem Kahraman ve resimleri üzerine. (Resimden ne anlıyorsam?) Üstelik benimkisi az çiğlik sayılmaz. Şiirler mi resimlerden ötürü yoksa resimler mi şiirlerden? İçinden çıkamamışken... Tersine çevirmenin, enine boyuna çaprazlama yerleri ve dilleri al takke ver külah değiştirmenin dayanılmaz keyfini bir kazığa bağlasan iyi olacak şimdiden, usun başındayken, ki ürkütme, yaban at kaçmasın, girsin düz yola...

Böyle kayar işte dilin, ele verirsin kendini. Demek ressamı şairle köşe kapmaca oynatıp eltezliğiyle resmi ve şiiri düze almanın, usun bildik, tanıdık sınırları içinde uyutmanın, avlamanın peşindesin? Öyle san sen. Yüzkarası avcılığını da biliriz. Ama senin bilmediğin şu: **İnce Meme**'in (*Yaşar Kemal; 1955, 1969, 1984, 1987*) ele geçmez atıdır şiir ve ayrıca resim ve...öteki her şey.

*

Dünyadan görüntü, renk süzen ama belki daha çok tersini yapan, imgesinden dünya damıtan bir dönüştürücü, örsü başında imge dövme işi bitmemiş, anlaşılın o ki bitmeyecek simyacı, *biri* o, ta kendiyken kendi ve ta kendiyken öteki. Bütün renkler birbirini itip çektiklerinde geriye kalan akla karadan dünya ve sahnelerimizi çıkaran bir toy düğün kurucu ve kırıcısı yar başları, uçurum kıyılarında gezinen. Durmanın bilinci ve yola çıkmanın yazgılısı. Bu kara kütlelere yakından bakan çağırıcı duymadan edemez ve usuna ilk gelecek şey kaçmaktır anaların anasından, ilk kadından, Havva'nın olanağından ve tüm olanaksızlığından. Küçük yapıp etmelerimiz büyük akıl sır ermez varlığın kenar süsü, teğeli, seyreltik hali. Tarihimiz. İşlenmiş, arkasından denmiş, dile getirilmiş, yarı şaka, yarı ciddi, şenlikle yas arası bir dokuma. Tarihin halısı içinden dokunur, dışından değil. Önce yapılır, sonra anlatılır, sonra bilgin adını koyar. Ama karayla ve akla baş edilmiş olmaz. Olmaz çünkü eğer tarih yetseydi şiir gerekmezdi, resim de.

Kara her şey ise ak da öyledir. Birindeki öykü diğerinde, ayna ardında yazılır. Ama hangisi asıl bilinmez, anlatı sürer gider. Ressam (ya da şair) birini yakalayıp son sözü söylemek, noktayı koymak ister istemesine ama başkaları, bütün ötekiler izin vermez, direnirler konulan noktaya. Ressamın işi anlaşılır anlaşılmazlığıyla kalır dilden dile, birinden ötekine, arada derede. Sınırdan okuruz öykümüzü, sesler kıyılarından gelip bulur kulaklarımızı, karanlığın ortasını ortalayamayız bir türlü, bunun için karanlıktır, bilinemesin diye. Şiir gibi. Şiirin ortasını hiçbir avcı ele geçirememiş, karaca bir kez daha sekmiştir her okur atışında, boşa düşen her kurşunda. Ne yaparız o zaman? Buluta yazarız, olmadı suya, havaya. Akar kara, akı daha

aklayarak, nice derişimleri, çavlanları, karından sancıları içre. Patladı patlayacak, doğurdu doğuracak genliklerini an gelir (ki an gelmez) olanca sınırsızlığıyla yoka sürer, yokluk gizilgüç doluluğuyla maddeyle şiirin sınırında küt küt nabızlanır. Kara bir yürek atışının rastlantısal imgesi olarak aka (sayfaya) düşer. Yaşamın önü ardını, ardı önünü kovalar durur Ekrem Kahraman'ın Özdemir İnce şiirine ilişkin yorumunda. Çağrışım imlediğiyle açılanır durur. Ne yapsın ressam? Şiiri, varlığı yakaladım dese olmaz, bu olanaksız dese hiç olmaz. Arkasından soru gelir, kim itti, dürttü bu varlığı da oluşa sürdürdü, sürdürdü de ne oldu, oldu da nasıl dize ve dile geldi şairce.

Ressam biriyse, şair de biri, kendi. Karanın ve akın çifte simyacıları. Alıp satmak olmaz işleri. Allayıp pullamak. Onlar dünyanın olasılıklarının ve bunlardan derledikleri olabirliklerin iflah olmaz gezginleri, bulucuları, serüvencileri, hatta serserileri (*vagabondo*). Bizi de ayartır, heveslendirirler yola, karanın içinde akın kaynaşması, gidişmesine ya da tersi, akın içindeki kara küşümlerine, yadsımlarına, yetinmezliklerine hazır olalım isterler. Öyle görünse de boşa değildir asla çabaları. Yeni, başka dünyanın, onun olabirliğinin en güzel düşünüyü görür ressam ve şair.

Ekrem Kahraman'a ve Özdemir İnce'ye akla karanın felsefe ve sanatla ıçııcı cıçığı çıkarılmış düz ya da yananlamlarıyla bakacak değiliz, üstelik yetmez de. Resim ya da şiir üzerinden felsefenin ne yeri ne zamanı. Buradaki kara (aynı zamanda) önalımlar, çevirmeler, kuşatmalar, baskınlarla yürüyen bir bedensellik (kütlesellik de diyebiliriz) ilgili. Anlıyoruz ki evren sanıldığı, sanılabileceği gibi eşyapılı (*homojen*) bir oluş(um) değil. Einstein'ın son tutamak noktası ışığın tüm evrende değişmez hızı düşgücümüzün son kurgusal varsayımı. Evreni bir yerinden (diyelim kuyruğundan) tutmak zorundayız. Şimdilik ışığından (kuyruğundan) tutuyoruz ki bu ışıkla karanlık geldi. Gece indi. Gece kendi içinde derişti, bir dindi iki dinmedi. Her sancılanmasında karanın yeni bir biçimi doğdu, belirdi. Ayrımsayamasak da bu kara tüm öncekilerden ve sonra doğacak karalardan başka bir kara. Ağırılığı, kokusu, tuzu, derinliği, umudu, kıranı, *kıyamefi* ile bambaşka bir öykü. (Selam sana Bela Tarr!) Ama öykü mü? Evet öykü. Çünkü dünyalı tür olarak betime alıp adlandırdıklarımızdandır. Aa, leylek bu! Aa, bir kedi! Timsah, inek, balina, çocuk. Aşağı yukarı sözlüğü dolduran tüm adlar ve ad tamlayıcıları. Düşlerimiz onlara çobanlık eder, öyküler düzer, türküler söylerken, kara(n)lıktan yeni ve acı, benzerini daha önce duymadığımız bir çığlık yırttı bile kulaklarımızı. Doldur boşalt. Karadan aka, aktan karaya. Aslında kendinden kendine. Ne anlatmak (yazmak) bitti ne boyamak ne de (z)ırlamak. Çünkü bu varlık kendinin her adımda yalanlaması, yadsıması. Kara karaya hınçlıdır: hem kendi özanası hem de çocuğu... Karadan kara gelir, ak aka eklenir, öykü aradan bitmezce sızar durur. Kıyılarda, kenarlarda, evrilmiş bir türün geçici uygarlığı, tarihle(ş)mesi, anlatısı, sınırsızın sızısı, yumurtası olarak. Bütün bunlar türümüzü, kendimizi bir şey sanmakla ilgili söylenmiştir. Kahraman ve İnce hiçbir şey yapmasalar bunu yaparak kendimizi bişey sanmamızı keçi ya da *pan* dilinden makaraya sarmışlardır. Bu da yetsin artık canımıza her iki anlamında. 1) Canımızı al da kurtulalım. 2) Oh, canıma yetti.

Bu iç(eriğ)i bilinir bilinmez kozalar, evren mağaraları, tünelleri ya da yumurtaları, bu ucundan sunmuş da kendini ya da kendinden geri kalanı öteki sayfalardan düşlemeyi bize (okura) bırakmış, ötenin ötesinden göz kırpan yanılısamalarımıza, tutturularımız ve zavallı açıklamalarımıza, bu kaynaşma, kızışma, didişme bu oluş vızlağı, şimdilik kapanda, yarın kovanda, ertesi gün tırtlamış, kaçırılmış keçiler, görklü çadırdan iki orta ayağın hangi çadırı, dağı tuttuğu bilinmez, bu kendini az zorladığında ne istersen o olan arzuyla ardı sıra seğırttiğimiz ürkümüz, başlangıçtaki korkumuz, bu çatlamaya, taşmaya doymayan kat kat kara gül, düşünce, öyle ki ilk mi ikinci mi diye karalar bağlatan, bu belli belirsiz çarklar, kara döngüler ak köpürtülü, sıkışmışlığın, öykümüzün iki duvar arası en sıkışık hali, yutulan, yutuldukça kusulan

sürüklenişlerimiz, oradaki bizler, bizdeki oralar, tıpkılarımız, tıpkı bizlerimiz, tıpkı onlarımız, balık yumurtalık durumlar, çoğaltılabilirliğimizi bile kuşatmış sınırsızlık, bu mercan, bu sessizlikten şarkı, henüz oluşmamış, daha bakmamış göz, az öncemiz, onun kopuşları, parçalanmalar, düşüşler, yükselişler, bakışsızlık, eşlenikteki içdevini, yapıp etme, bu yol, bu yaşama, gözyaşı, us salyangozları, us açkapaları, ölüme ve dirime yas, bu sürü, bu düğün, buradakiliğimizden derlenmiş bin türlü oyunlarımız, kırılıp dökülmelerimiz, kalkıp düşmelerimiz, çiftleşmelerimiz ve cinayetlerimiz, bütün bu bir düz, bir ters dokumalar, bir ana sığmış klik, avuntu, yüzümüze bir türlü oturtamadığımız yüzümüz, hangisi gerçek, iyi, doğru kestiremediğimiz, yüzler trampası, aktarımı, değiş tokuşu, gölgede söyleşmelerimiz, çanağın kıyısında kalmakla gitmek arasında öngünü şafağın, çiçeğe durmuşluk, koşutlanmak, çiçekle eğilip kalkmak, görelenmek, bu yüz, bizim bir yerleri kabarmış, artmış yüzümüz, üç çift bakışımız, altı dünyadan berileniş, bir yanımızın şiştikçe şişmesi, noktamız, evimiz, evimizin damı, damdan yola vuruşumuz, olanca öykümüzün evi arkada bırakmaktan başka hiçbir şey olmadığını tabak ve kabak resmi, şiiri, bu, bu...bir ucundan ötekine zifir kara gökte, kırıktan umulmuş yaşam, yeniden doğuş her ölümle, her ölümden gizil varlık kilidi, tutkulu, sevinçle, aşk kokulu ve imalı.

Hayret!

*

Bilmediğin resimde yüzdün boğuldun ama yetmedi. Yine bilmediğin şiirde boğul da kapa döngünü, çemberini, çeneni. Yoksa yelden yel, tozdan toz, havadan cıva çıkarmada, üfürükten nağmelerde kimse erişemez sana. Bak, kulak ver de duyma. Bu kez Özdemir İnce'nin 'supi'sinden ('Saint' Nesin'in uydurma çalgısı, **Bkz. *Biraz Gelir misiniz?* 1958)** 'astarsız, botokssuz, rimelsiz, brüt, yeni bir çalgı tarzı'nda şiir değil, hayır, *miir*ler dinleyelim. Niye 'brüt' sevgili Mair, 'net' değil. Madem astarsızın, botokssuzun, doğrudanlığın, duruluğun peşindeyiz, eklentileri, kat kat giysilerimizi soyup çıkarıyoruz üzerimizden, atalım çıplak bedenimizi ortalığa da ne isek o olalım, görünelim. Sizin de miiriniz perdesiz, bildik edebi yordamınca askıya almış, sözü cıvılda bir şiir girişimi değil mi?

Niye *Şiir* değil *Miir*, işte bunu sormadan olmaz.

Niye *Gençler için?* Artık 50'sinin, 'turfanda'sının peşine düşmeyeceğim. Denk gelmiş, der geçerim. Ebcet hesabı, hurufilik öte dursun hele. *Çalgı* da *miir* kulakla okunur demeye geliyor olmalı. Eh, alğının bildik sınırlarına, biçimlerine asi bir Mair Özdemir İnce'den bu beklenirdi. Parmakla koklanır, gözle işitilir, kulakla okunur, dille de yalayıp duyarsın sözcüklerin, dizelerin aksak düzen (ya da dizem) itişip kakışmalarını. Demek, bu toprağın haritası avucumuzda değil, bildik diyarlarda değiliz, bilmedik yarlardan yuvarlanabiliriz...de nereye, nasıl kapaklanırsız bilinmez. Ama bu miirden aşağı atlamadan da nerede duracağımızı, nerede iki seksen uzanacağımızı kestiremeyiz.

Eh, tanıdık, alışkın yoldan gitmezse miir, yolunu yürüdükçe açıyor, kendi yürüdüğü yolu yapıyor demektir. Üç şiirdir İnce'nin yaptığı bu. Vara vara sonunda *Miir*'e vardı. (Abecemizde sessiz harf çok.) Miire vurmadan yeniden şiir olanaksız, bunu da anlamış olduk. Şiiri miir üzerinden düşünceye, güne bağlayamadan yekinemeyecek, doğrulamayacak şiir. Bir şey olduğunu anımsaması gerek, bunun için de gerekirse boka sarması, kundaklaması yaşamlarımızı ve onun sürgit, uyuz mu uyuz, pespaye yavelerini.

Dostlar çaktınız mı dilimin altındaki baklayı. Ozan şiiri şiirden kurtarmanın derdinde, şiirin beslendiği yaşamı tüm koşullamalardan, tüm avanak al sat tüket at

kısırlığından öte başka türden, biçimde yakalamanın peşinde. Öyleyse önce yıkmaktan başlamasına şaşmalı mı? Ş belki de M'dir, düşünelim bir yol. 2x2'nin 4 etmediği bir yer olamaz mı? Olamayacağını arada miirle sınımadan asla olamayacak.

Peki. Tamam.

Yerleştikçe tutunan, tutundukça başka türlü olmayı unutan, kalıplarında akmanın ötesine bakamayan, avanak, yavan, tuzu kuru, uyuşuk şiire başkaldırıyor, şimdilik bunlara, başkaldırı çakımlarına şiir de demiyor, miir diyoruz. Bunu anladık. Şiir bir at değilse ve biz de deli atla dörtnal tutturmadıysak başka da bir şey değil. Demek atın kendi de değil, atın benden ne çektiği, alıp da götürdüğüyle ilgili olmalı şiir, olamıyorsa miir yazar, miir okuruz biz de. Anlayana dek...

Ne yaptığını biliyorum koca Mair! Şiir de bir yere dek! Dahası, ötesi var, belki ancak Şiirle bile değil, Miirle ulaşılacak bir şey, bir yer, biri. Ardın sıra koşuyorum görüyorsun, dilim bir karış dışarıda, ter köpük içre. Genç olmayışımın razıyım cezasına. Başım gözüm üstünedir.

Buna Rimbaud çalımı desem yüksünmezsin. Bilirsin şu oğlan nasıl şairden taşmış bir mairdir, nasıl da yürür uçarcasına. Yer altı kazıcısı, körlüğü bingöz, esini ateş, sözcükleri hayvan(sı). Senden iyi de kimse bilmez dillerin yolundan çıkmış, dili kendine çarpmış, dil olmuş kalmış yazgılar isyancısını. Korkuyu unutmuş, anlatıları silkelemiş üzerinden, görülmeyeni görmüş, görüleni unutmuş soydan o güzel çocuk, şeytan ikizi. O da sencileyin valeyı papaza vuran, masa bağlayıp dağıtan, kulağına akıtılan ninnileri bile fıstıklayan, kutsalı bağırta bağırta kanırtan ipten kazıktan kurtulma bir şah ki şahdamarından kanadı durdu kısacık yaşamında.

Derbeder, savaştı, şair sapına dek, öyle ki şairden başka her şey. Yetmediği gün, olay, kahırlandırdığı dünya, dünyanın bin bir aymazına yettirmedeği yanıtı yok. Resmin ve şiirin kutsal yasasından mı söz etti biri, sunturlu tüm ağırlığıyla yetiştirdi bile, erişti de Kabe'leri düzledi çoktan. Can Abime selamımdır.

E-ee.

*

Mairimiz uzamda zamanda çevrintilerle yaşam *kaleydeskopunu* yeniler. Bunu miirden miire değil, tek miir içinde bile yapar. Aynı miir içinde bu yel nereden esti, bi'yanım yandı, öte yanım neden buz kesti dersiniz, şaşkın. Zamanda geriye yürümüş, dikenli incir meyvesi şöyle bir renk vermiş, çam pürenlerinin ziftli yemeni altında sessiz çığlıkları duyulur gibi olmuş ya, daha iyi görmek, bunu kaçırmamak gerek ey kocamış kurt. Al, gözlüklerin burada! Hele çevir şu sihirli dürbününü. Bakalım daha ne yıldızlar geldi geçti ömründen. Küflenmiş limon kabuğu da seninle yaşlandı demek. Ya her şeydir geride kalan ya hiçbir şey. Doğrusu eğrisi yok bunun. İki uç miirin bir yerinde ilmeklenir. Bu kez aynaya kahrolası iktidar düşer. Hangi ara hangi daldan öte dala sıçradın da... Us mudur dalgalanan, bi gelip bi giden arada. Hayır, külahıma anlat sen onu. Deli(rmiş) taklidini senden iyi kimse yapamaz. Sen ki Mairler Mairi, cinler kralı. Okurun seni bağışlayamayacak, usuna vuramayacak, vurup da aklayamayacak denli aptallaştı şimdiden. Hadi bir hikmet yumurtla: "*Yuvarlaktır kavanoz kışlı dünya. Deniz ufkunda ilkin vapurun bacası görünür.*" (12) Miir denizinde yolculuk da işte böyle ihtiyarı hikmete, hikmeti hükümete, en geride bir çocuğu büyülemiş imgeye bağlar.

Biraz karışık ama bu da bir bağlama. İçinde ağlama da var, dağ da türkü de. Yoksa nasıl şiir miir olurdu her telden, boydan, soydan sözcükleri tutuşturup talanı, vurgunu, kalpazanı görünür kılmasa. "*Kadınlardan korkar bunlar. Fareden korkan kedidir, bunlar.*" (13)

Kusura bakmasın kimse. Okur da. Mairin gözünde kimsenin ayrıcalığı yok. Azarlar. Gerekirse şişe geçirir. Gerekirse de kucaklar. Kimseyi yolda belde bırakacak, unutacak değil üstelik. Başkaldırmanın, isyanınsa tam zamanıdır. Dile gelmese olmaz: “*Adaletin kılıcı kırıldı, aşkın gözü kurudu, artık Toros’un duldasına çıkma zamanıdır, ayaklanıp.*” (15) İnce Memeeeeed, hey! “*Bir çete var bedenimde, gizli, bu yaşımda, ayaklarımla yürüyor ayağı. Ay ışığında, çamların arasında, aşağıda, Akdeniz kabarıp kanatlanıyor.*” (15) De, durun bakalım! Duyun da susun hadi!

Ast üst, sıra düzen, altın oran, ayar bozuldu. Miir budur. Miirin seçkin içi, seçkin dışı yoktur. Sindirim sistemi gibi çalışır, bir yandan dolar, bir yandan boşalır boru.

Şu bizim yakın ‘ahvalimiz’. Şu Demirgıratlarımız, Bağdat Paktlarımız, Said Nursîlerimiz, daha nice haltlarımız. Dürbünlerin, ayna prizmalarının içinde az kaldı çıka canımız. Her miirde bir o yanağa, bir buna, çarpa çurpa yediğimiz bunca şamarla ya insan oluruz ya da insan. Miirden başka şey çıkmaz, çıkartmaya da kalkmayın. “*Hikmet: Döşediği duble yolla mı çıkmış arşa peygamber yoldaş, zamane yücesinin?*” (17)

Dinlersen tohumun sesini duyarsın, onunla pazarlığa tutuşan toprağın da ve çengi düğünlerinin. Seni bahçenin fare kulağı, yere daya kulağını! Tarık (Akan) değil mi o? Yanındaki bizim Aziz (Çalışlar)?.. “*Beyin ölmüyor*”, “*Yaşıyor bir başka mahallede, bir başka boyutta.*” (19) Diyor ki ciddi: “*Tanrı yok, peygamber yok, devlet yok, hükümet yok.*” (20) O diyorsa kesenkes doğrudur, “*yalan söylemez asla!*” (20) Hem “*evren, bütün tanrıların tanrısı*” değil mi? (23)

Dürbün bu kez Özal tayfasından görüntüler verdi ardı ardına. Avrupalarda kışını sağlama almış Çandarlı Halilzade Bay Cengiz değil mi şuradaki? Ne sandın şarlatan: “*Evet cumhuriyetçiler cumhuriyet meydanında hem statükocudur hemi de jakoben!*” (27)

Mairin tepesini attırma hele sen Başyüce. Elifi mertek sanır, attan yuvarlanırsın. Öyle kirletirsin ki dünyayı kırk kalıp sabun ve kuzeyin en kuzeyindeki su yetmez aklanıp paklanmaya. Derdin ‘akıl’ avcılığı. Yalın kılıç us peşinde seğirtiyorsun, kan bürümüş gözünle. Senin ‘ortak aklına’ katılmayacak bu Mair. Onun usu kendi usu. “*Hikmet: Faşizmdir ortak akıl, Başyücelik’in amentüsüdür.*” (29)

“*Bir fırıldak adamdır ki ağzından ishal olup akmakta sözcükler: Haysiyetsiz, şerefsiz, namert, Allah’ın inayetiyle, inşallah.*” (32)

Tutmasa kendini elinden bir kaza çıkacak Mairin. Öfkesi burnunda. “*Tek başıma kaldım vallahi bu cahil dellekle.*” (33) Nasıl burnundan solumasın? Düş kurmadan kulluk bitmez. Aç, kendini tok sanır orada. “*Atlar da düş görür. Dedemin topal atı/ürperirdi gördüğü zaman.*” (37) “*Şiiri bitirdim. Sınırı geçtim.*” Sağır kulaklarınız duysun: “*Ölmeyeceğim ulan, mezarına tükürmeden asla ölmeyeceğim!*” (37)

Bu Mair bir zamanlar Şairdi ve az şireli dizeler yazmadı: “*Bereketli yağmur getiren sarışın bulutlar*”, “*gül yanaklı şafak*”, “*şarap rengi deniz*”. Ne pırlıtlı ne cam sözler bunlar. Yanlış mı? Değil. Ama zaman Şiirin değil Miirin zamanı. Böyle zamanlarda şiirden dem vurunu sallamalı kuyuya, usu başına gelene dek. Ölmek yok, ölmek yasak, habis uru gömene dek. “*Ülker anlattı.*” 45) Ülker anlatır ve Mair onu can kulağıyla dinler. Doludur sözü.

Ah, René Char (*Feuillets d’Hypnos, 138. 22 Haziran 1944.*) Senden sözü alıp yankılayan koca sözü şimdi ben alıp aktarmasam olmaz: “*Köyler birbirine benzese, insanlar birbirine benzese de biliniz ki herkes kendi ölümüyle ölür. Alçak gönüllülükle ölmeli. Sıvılaşıyor! Yoğunlaşıyor!*” (49)

Korkmayın, korkmayın! Bulanmayın, almayın alttan. Onların tümü bir yerden otlar, ota da para vermezler. “*Dinleyin yankılanan sesi, köpekler havlamakta.*” (53) “*Hikmet: Taşlara sıçası, küllere osurası zorba!*” (53)

Özgürlüğe meydan gerek. “*Taksim Meydanı bu nedenle önemlidir.*” (54)
“*Cumartesi Anneleri! Elleri kuruyacak Cumartesi Anneleri’ne vuranların. Kitapta yeri var. Ayettir, ümmet-i Müslüman!*” (55)

Su, toprak, ateş adım adım izliyor seni. Yasadışı marifetlerini adım adım. “*Su kör değildir, toprak sağır değildir, ateş dilsiz değildir. Hepsi tanık senin yasadışı işlerine. Sakın kör, dilsiz ve sağır numarası yapma.*” (58)

Zeytin ağaçlarının da gökyüzünü aydınlattığı geceleri biz biliriz. Biz sevmeyi biliriz. Ertelemeyiz yaşamayı. Balta ormana girse de ağaç olduğumuza pişman olanlardan olmayacağız asla (*Hasan Âli Yücel*).

“*Bütün derdi Cumhuriyet iledir bu haşerât tayfasının.*” (62)

Reçel tenceresi ocakta. Erikler kömür. Kör İbraam Dede: “*Bu yıl iyi üzüm verecek asma, yapraklar hasta değil.*” (68)

Ey hödük dinle: “*Yurdunu seven başkalarının yurdunu da sever.*” (70)

Devlet ne, hükümet ne? Ya bunları birbirine katıp karıştırmak, birinden ötekini çıkarmak? “*Hikmet: Adama ‘Hiç âşık oldun mu?’ diye sormuşlar. ‘Tam âşık oluyordum ki polis baskın yaptı’ demiş.*” (71)

Üstelik, “*Nasıl aynı gemide oluruz halkın anasını belleyenlerle, zenginden vergi almayanlarla, yap işlet devret haramileriyle, İstanbul’a kanal yapanlarla; Ay’a altın patika açanlarla, ağaç, toprak, deniz, hava, hayvan kıranla?*” (76) Var mı ekleyeceğiniz bir şey?

Ömer Hayyam’a, Pirimiz Sultan’a da selam olsun!

Kol kanat gerin, koruyun bizi sıfatsız bir yaratıktan, gölgesi olmayandan. (79)

47

“*‘Böyle şiir yazılmaz!’ diyecekler, ‘Kuramsal kitaplarına aykırı!’ Doğrudur! Böyle şiir yazılmaz; böyle inler ölüm yaralısı kurban. Kayıt altına alıyorum tasarlanmış ölümümü. Kezzaba dönüşüyor sözcükler, eridikçe suda. Hikmet: Sana rezil olamazsın demedim, ki olabilirsin başvezir!’*” (84)

Türkiye’de demokrasi yok. Çünkü siyasal insan yok. Öyleyse seçmen hak getire. Anladın mı “*Ey okumaz/ okur!*” (88)

Anladık. “*Kadı onların kadısı, börek de onların ve dahi dilber dudağı.*” Ama “*Ferman da dağlar da padişahındır! Haydi rasgele!*” (92-3)

“*Maruzatım bundan ibarettir efendim ki artık umuda ihtiyacımız yok!*” (93)

*

Toparlar, Özdemir İnce miirini bu yerde mühürlersek, bizden karınca kararı katkı olsa olsa şu olur:

Bir birdir

Özdemir Ustanın miiri, şiirin zaman ve uzamla (*mekân*) ilişkisinin tam yüreğine yöneltilmiş ok, fena halde bir sorudur. Onun da arkasındaki soru, şiir bizden türevse eğer, sonunda bize dönmesi, bizi tımarlaması, cırnaklaması, bizi taş a çarpa çurpa öldürüp de diriltmesi çok mu yanlış olur? Şiir açlığa aş, yangına su, ekme ve tuz, şiir savaşa barıştır. Bunlar (da) değilse o Şiir kusura bakmasın. Biz de Miir yazarız.

İkidir iki

Onca yol kat etmiş de dünyanın ve Türkçenin şiiri, elifi mertek, merteği köstek sanmanın bir karış ötesine varamamış, şaşılığı arttıkça artmışsa, vazgeçelim bilmiş, bilmiş de dinmiş şiirden ikide bir söz etmekten. Şiirin atladığı, görmediği, görmezden geldiği ne ona bakalım. Şiir bakamıyorsa biz de miirle bakar, ayna ters gösteriyorsa başüzre dikeliz.

Üçtür üç

Düzyazıdan şiir, miir olarak çıktı çıktı, yoksa güzellemeden, sızlanmadan, özlemekten, hıçkılmaktan, afur tafur sallamaktan, böğürmek ya da içli içli anırmaktan, pişekârlıktan, dilüzre canbazlıktan öte geçmez. Kaçırır zaman (/uzam) ipinin ucunu. Bırakın cennetin mevsimlerini, gelin **Cehennem Mevsimleri**'nde (*Rimbaud, 1873*) yanalım, yanmakla kalmayalım, yanarken yakalım. Unutmayın! Onu gömmeden ölmek yok! O radyoaktif serpintiyi, kara yozluğu, ciğer közleyen salımı (*emisyon*). Bize ölmek haram, inadına miir yazar, miir okur, yaşarız biz de.

Dörtte dört

Şiir silkelemiyorsa miir silkeler ama silkeler uyuşuk uykularımızı, yerleşik algılarımızı, kulaküstü yatarlığımızı, şiirsel döktürülerimizi, bin dereden yolunmuş şiir otumuzu, afyonumuzu çektikçe çeker, yahu ne yumurtlamışım ben böyle diye içleniriz timsah örneği. Birileri de sıra kendi yumurtasına, bana da gelir diye umar, şak şaklar döktürür incilerini. Ama Mair İnce diyor ki, şiir diye bildiğiniz şeyi unutmadıkça şiir gelmeyecek size, bunun bir yolu var şimdilik: Miir. Sen, şair geçinen sırcaköşk ya da saray maskarası, şambaba hakkında ne düşünüyorsan söyle de duyalım bir. Şair misin, değil misin oradan anlarız. Ya paslanır kulağımız ya kulak kiri atarız.

Beşin eli

Uyandırır şaplak. Alttan almak, halkın altına hoşuna gitsin diye yatmak, kavuk sallamak değil, acımadan indirmek şaplağı ve derisi kalın gergedan halk suratına ayna tutmaktır *Mairlik*.

Altıya ne buyrulur?

Korkma kardeşim, şiirin kendisiyle çelişmesinden. Şiir özgürlük boğan Tanrısal yapı(ntı) değil. Ucundan, şurasından delinmezse, burasından delmeye bak. Şiire, en sert, en sağlam görünen kayaya, su ol. Mair ol, mairlikte mahir. Şiirdeki ters dalgaya bin, bu karşı deneyimi boşlama, silikat hamuruna hava üfle, şiirin bi yanını şişir, düşünüy camın boşuna koy sallanmış ballı incir örneği dalında.

Kim yedi bu yediği

Şiiri kediye, meşeye, hasekiküpesine sar. Olmadı baştan sar. En uzak havanı (Havan batsın e mi?) yitirme, getir ko günün ortasına, kirlenir diye korkma hazinen, kıskançlıkla koruduğun imgen; günün çamuru balçığından, çirkefinden, yalanından. Al o biricik imgeni çal başına günün, ki büyüsün daha, güzelleştirsün daha, sonsuza kalsın. Katılsın kardeşinin imgesine.

Sekizden el

Altkimlik aslını ararsan kimliksizliktir, şiiri buna bağlayan şair değil, ortalamadır, ortak us asalağı, *anonim* şey... Sen çık sekize, bin sekiz at çekili diline, koyul dokuzun, doksandokuzun yoluna. Geçen rüzgâr mı, miir mi, varsın düşünsün *ortak us*. İçinden çıkamazsa, ne yapacağına, ağız köpük içre linç tutarağına takma kafanı.

Ölümle değil yaşayarak ve yaşatarak yaşanacağını şair değil mair bilecek bundan kelli.

Dokuz bir şarkı

Okursan, kendini okuyan sayıyorsan bırak şiir okumayı, miir dinle, miir şarkıları. Bu şarkı Torosların çam kokularını kıyılara indirir, karayı denizle halvete sokar, ucunu yırtar, gökyüzüne, maviye salar. Neler çıkmaz yırtıktan? Bin imge, ses, koku, renk. Görmedinse işit, işitmedinse çekele burnunu, kokla, olmadı kabuğuna, derisine, sırtına dokun. İşte o şeyin ta kendi, miir.

Ondaki Eşik

Miirden yürümeyenin yolu şiire çıkmayacak. Unutma!